Protestantse Kerk

NIEUWSBRIEF PROTESTANTSE GEMEENTE ROZENDAAL

december 2020

advent

inhoud

open kerk	pag. 2
adventsoverweging	pag. 3
kerkdiensten	pag. 4
drie haiku	pag. 4
bij de kerkdiensten: de zondagen van advent	pag. 5
bij de afbeeldingen op de liturgie: Deïsme	pag. 11
bevestiging nieuwe ouderling	pag. 11
vanuit de Diaconie	pag. 11
collecterooster december	pag. 12
actie Kersttas – anders dan anders	pag. 13
diaconieproject met onze buurgemeente Velp	pag. 13
vanuit het College van Kerkrentmeesters	pag. 14
vanuit de K.I.K. - 16 december: film in de tuinkamer	pag. 14
vanuit de Tuincommissie	pag. 15
aandacht voor een bericht van Amnesty International	pag. 15
nieuw boek van Jaap van Dijkhuizen	pag. 16
boek: aanrader?	pag. 17
vooraankondiging boekje *Bezieling*	pag. 17

****

Open Kerk

Onze kerk is open voor bezoek, een moment stilte en het ontsteken van een kaars. Het is een moment van bezinning en verstilling. Elke zaterdagmiddag tussen 14.30 en 16.00 uur is de kerk geopend. Eén van onze vrijwilligers kan u dan ook ontvangen. Wie weet: tot ziens!

adventsoverweging

Eén van onze gemeenteleden, Theo Berendsen, attendeerde mij op het volgende verhaal dat hij enige tijd geleden onder ogen kreeg in de Volkskrant.

Dit is het verhaal van twee mannen: de Israëliër Rami Elhanan en de Palestijn Bassam Aramin. In september 1997 wordt de dochter van de eerste (ze was 14 jaar) vermoord bij een Palestijnse zelfmoordaanslag in Jeruzalem. Niet verrassend is het feit, dat er bij Elhanan een grote verbijstering en daarna ook grote woede is. Maar hij buigt die woede om naar vragen aan zichzelf: ben ik zélf misschien ook verantwoordelijk voor de situatie die de moord op mijn dochter heeft veroorzaakt? En: staan Israëliërs en Palestijnen niet in een breder historisch verband, want wat hebben mijn land en mijn geschiedenis hiermee te maken? In het jaar na de dood van zijn dochter neemt hij deel aan een bijeenkomst van *Parents Circle*, één van de organisaties die gesteund worden door de stichting *Steun aan Israëlische Vredes- en MensenrechtenOrganisaties* (SIVMO). Uiteindelijk zal hij er omhelsd worden door Palestijnse ouders die zelf ook een kind in die eindeloze strijd verloren.
Een vergelijkbaar verhaal is dat van de Palestijn Aramin. In 2007 wordt zijn tienjarige dochter zonder aanleiding doodgeschoten door de Israëlische grenspolitie. Toen Aramin ooit gevangen zat, zag hij een film over de Holocaust. In plaats van zich af te sluiten, stelde hij zich voor ogen dat je *begrijpen* moet: als je de empathie voor de ander verliest, verlies je je menselijkheid. Hij leerde Hebreeuws, raakte bevriend met zijn bewakers en stelt dat alleen gesprekken een einde kunnen maken aan het geweld.
Deze twee parallelle verhalen tonen één ding duidelijk aan: alleen door begrip en gesprek kunnen de muren geslecht worden. Ik kan alleen maar zeggen dat juist deze verhalen de afbeelding die hieronder staat, bevestigen. Twee gewonde mensen (beiden getekend door het zwart van de rouw en het verdriet om de dood van een kind) vinden schuilplaats bij elkaar. Hun wederkerige begrip over de geschiedenis en achtergronden van de ander bracht hen uiteindelijk bij elkaar. Over verzoening spreken we nog niet, maar herkenning slecht de muren die er tussen hen zijn gegroeid. In wezen is het een Exoduservaring: mensen gaan op uittocht uit het land van haat. Wanneer dat gebeurt, schuift ineens een lichtende gestalte zijn arm in die van hen. Dat kan er maar één zijn: de Mensenzoon die kwam om te zoeken wat verloren is, die kwam om te verzoenen wat gescheiden is. Hij gaat mét ons als vijanden elkaar weten te vinden. En hoewel het een tekening is van de Emmaüsgangers, zweefde mij onmiddellijk het beeld voor ogen waarmee dit stukje afsluit. De tekening is van de hand van Janet Brooks-Gerloff.
Met dit verhaal van hoop gaan we met elkaar de adventstijd binnen.

ds. Frans Ort

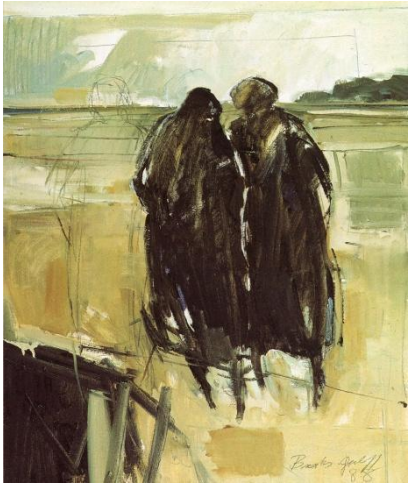

****

kerkdiensten

29 november, 10.00 uur
kerkdienst vanuit de kerk van Rozendaal
voorganger: ds. Bert Bomer, Doesburg
bereikbaar via www.kerkdienstgemist.nl, verder zoeken op Rozendaal

6 december, 10.00 uur
kerkdienst vanuit de kerk van Rozendaal
voorganger: ds. Frans Ort
bereikbaar via www.kerkdienstgemist.nl, verder zoeken op Rozendaal

13 december, 10.00 uur
kerkdienst vanuit de kerk van Rozendaal
voorganger: ds. Bram Grandia, Doesburg
bereikbaar via www.kerkdienstgemist.nl, verder zoeken op Rozendaal

20 december, 10.00 uur
kerkdienst vanuit de kerk van Rozendaal
voorganger: ds. Frans Ort
bereikbaar via www.kerkdienstgemist.nl, verder zoeken op Rozendaal

****

drie haiku

Frits Koning schreef drie haiku (Japanse gedichten die in totaal zeventien lettergrepen tellen in een lettergrepenschema van vijf in de eerste en de laatste regel én zeven lettergrepen in de tweede regel). De haiku *Zoeklicht* is geschreven als gedicht bij advent, de andere twee haiku ontstonden als reactie op de dienst van ds. Liesbeth van Hilten op 8 november jongstleden.

Zoeklicht

Dat er naasten zijn
die helpen zoeken naar Licht.
Dat ik naaste ben.

Masque solidaire is
de Franse mondneuskap. Ik
voor jou, jij voor mij.

De Franse lockdown,
distanciation physique. Ik
bel je vandaag nog!

Frits Koning

****

bij de kerkdiensten: de zondagen van Advent

Op de laatste zondagen van het kerkelijk jaar hebben we in de lezingen de nadruk op de komst van Het Koninkrijk steeds groter zien worden. Het religieuze Jodendom doet dat zo al eeuwen: de laatste zondag van het Synagogale jaar heet niet voor niets 'Vreugde der Wet', waarop men het laatste stuk leest van het Bijbelboek Deuteronomium. Alle vijf, aan Mozes toegeschreven, boeken zijn dan van de eerste letter van Genesis t/m de allerlaatste letter van Deuteronomium in één jaar weer helemaal gelezen! Maar is het dagelijks leven daarna ook 'klaar', voltooid? Allerminst! Men leest meteen daar achteraan wéér het eerste gedeelte van Genesis! Niet omdat het 'nieuw' is, maar om vooral de grote Onderwijzing geen enkele Sabbat te hoeven en te kúnnen vergeten! Men dánst met de Tora-rollen rond in de Synagoge: verheugd dat de Leerweg van begin af aan opnieuw kan worden overdacht, *tot op vandaag.* Iets daarvan moet in onze liturgische, christelijke, jaarkalender zijn gebleven. Het leven en werken van Jezus is uitgelopen op zijn executie op Golgotha. Het diepste dieptepunt van ons vertrouwen in hem is immers de verzwelging door de dood. Maar àlles wat Jezus in zijn leven aan hoop op het Koninkrijk heeft verkondigd, weet het uiteindelijk te winnen van die duisternis: zijn vrienden, zijn volgelingen, (en wij?) willen het geloven: hij is de eerste van allen die is opgestaan uit de dood. Enfin, hoe kwam hij daar ook weer, in die duisternis van dat graf? Daarom begint op de 1e Adventszondag de oude, soms overbekende, vertelling opnieuw, dat tegelijk een doorgaan is van waar we gebleven zijn.

1e zondag van Advent- 29 november 2020
vg: Bert Bomer
Lezingen: Jesaja 63:19b-64:8; Marcus 13:24-37

Het is een nauwelijks op te lossen raadsel waarom het feest van Kerst ook een voorbereidingstijd heeft gekregen, zoals het feest van Pasen al veel langer kende. Tot in de 13e eeuw draaide zoiets als een 'kerkelijk jaar' om het hoofdfeest: Pasen. Of liet men een nieuwe kerkelijk jaar beginnen met de 'Annunciatie': vanaf Kerst telde men 9 maanden terug en liet dan Gabriël naar Maria gaan*: 'Vrees niet, Maria, want je hebt genade gevonden bij God; zie, je zult in je schoot ontvangen en bevallen van een zoon en als zijn naam uitroepen: Jezus.'*(Lucas 1:30-31) Maar nadat de 4 Adventszondagen als voorbereidingstijd voor Kerstmis gingen fungeren - toch de helft minder belangrijk dan het Paasfeest? -' werd ook het 'boetekarakter' benadrukt en werd de liturgische kleur ook: paars.[1] Dat idee van bezinning, van 'boete doen' is in deze tijd wel anders dan in de (tegenwoordig) zeven weken voor Pasen. *'Het roepen is bovenpersoonlijker, het is meer nog de bedelaar dan de zondaar, die verlossing verwacht'.*[2] De liturgie voor deze tijd laat wel een uitbundig gezongen Groot Gloria achterwege, maar in allerlei liederen blijft Gods glorie niet helemaal afwezig. In de lezingen van vandaag wordt de lijn van de afgelopen weken voortgezet: Jesaja zet weer de grote tegenstelling tegenover elkaar: de mens die niet ophoudt onrecht ('zonde') te doen, en de Eeuwige die wordt gesmeekt niet afzijdig te blijven: *'Wees niet al te toornig, o Ene, gedenk ongerechtigheid niet voor immer; zie, aanschouw toch: uw gemeente zijn wij allen!'*
Marcus laat Jezus in o.a. 5 citaten Eerste Testament de oproep doen vooral *waakzaam* te blijven omdat geen mens, geen engelen en ook de Mensenzoon niet, kan weten wanneer De Eeuwige *'de*

[1] 'De Adem van het Jaar' uitg. Prof. Dr. G. van der Leeuwstichting – Mededelingen afl. 48 1975 p.24/25
[2] Idem

uitgelezenen zal samenbrengen uit de vier windstreken vanaf aardlands rand tot aan 's hemels rand'. Van verkeerd ingeslagen wegen kan een mens altijd omkeren: maar men moet natuurlijk wél op tijd zijn!
Onze afbeelding van vandaag komt uit het bestand van Frans Ort. Op het terrein van zijn vakantiehuis in Normandië bleek een aantal oude landbouwwerktuigen te staan waarvan hij de roestplekken fotografeerde. Roestplekken die vanwege de verf waarmee de landbouwwerktuigen oorspronkelijk waren gelakt boeiende vierkanten zijn geworden. In de uitleg daarbij die Ort zelf schreef in de nieuwsbrief van oktober jl. wordt een oude leermeester geciteerd: *'Het is geen kunst het bijzondere te zien in het bijzondere. Het is de kunst om het bijzondere te ontdekken in het alledaagse.'* De abstractie en de kleuren in de afbeeldingen geven alle ruimte voor bespiegelingen. De tand des tijds lijkt door de camera gevangen. De gefotografeerde machines zijn oud, zegt Ort, en hij laat in het midden of ze niet meer of nog wel dienst (kunnen) doen. Doodt de tijd tenslotte alle verwachting? Stel dat één van die machines betrokken was bij het zaaien. Dan is die machine zelfs in de roestende rust van nu voor altijd betrokken bij de toekomst: uit het zaaisel van ooit is wat voor vrucht dan ook voortgekomen, die bijna zeker zichzelf wel weer heeft uitgezaaid en zo verder! Wat betekent Adventsverwachting voor ons? Wat verwachten we eigenlijk nadat de hele onderwijzing van het afgelopen kerkelijk jaar in ons is gezaaid? Dat het kindje in de kerstkribbe faliekant anders zal zijn? Een meisje in plaats van een jongetje, of een genderneutrale boreling? Verwachten we een kerstkindje dat pasgeboren tot vluchteling gemaakt gaat worden door een jaloerse heerser? Als een door de geschenken van de drie magiërs gefêteerd 'engeltje' op de schoot van zijn moeder? Of rijken we de hand aan Koos van Doorne (1908-1984) die dicht:

GEBED IN DE ADVENT[3]

Er is niet veel veranderd, Heer, sinds Bethlehem:
Gij zijt voor ons een kind gebleven;
Om Dien wij kruisten te Jeruzalem
Behoeft geen Kerstvreugd prijsgegeven….

Nu wij Uw dag weer zullen vieren
bij kaarslicht en bij rooden wijn,
en onze woning zingende versieren
omdat wij meenen zonder kwaad te zijn,

Doe, Heer, ons toch verschrikt begrijpen
dat Golgotha begint bij Bethlehem:
wien rond Uw stal slechts droomen rijpen,
hij zoekt vergeefs een nieuw Jeruzalem.

We beginnen de dienst met *Psalm 25a:' Mijn ogen zijn gevestigd'*. Na de lezing uit Jesaja wordt *Gez. 437: 'Kom tot ons scheur de hemelen, Heer'* gezongen. Na de verkondiging klinkt *Gez. 751: 'De Heer verschijnt te middernacht'* en als Slotlied *Gez. 463: 'Licht in onze ogen'.*

2e zondag van Advent – 6 december 2020
vg: Ds. Frans Ort
Lezingen: Jesaja 40:1-11; Johannes 1:19-28

Op de tweede zondag worden ze nog genoemd, de 'zonden' van Jeruzalem maar nu als 'geboet'. Kennelijk heeft de ballingschap

ndse Religieuze Lyriek' uitg. Eekhout en van Oosten- :Lochem (z.j.) pg
Nederlandse poëzie" uitg. Arnhem, Van Lochum Slaterus 1954 pg195

lang genoeg geduurd. Jeruzalem staat niet alleen voor de stad van G'd, maar evenzeer voor het volk dat daarin 'woont', óok al bevindt het volk zich overal ter wereld in de diaspora, en ten tijde van de tweede generatie Jesaja als ballingen in Babylon. Het wegvoeren van ballingen gebeurde niet op één achternamiddag, maar als we de ballingschap op z'n hevigst laten beginnen in 587 vóór onze jaartelling en de terugkeer naar Jeruzalem in 538 dan heeft de 'boetedoening' voor 'zonden' zo'n 50 jaar geduurd. Gedane zaken gaan dus een keer nemen, dat is de belofte van Advent. In het hoofdstuk dat we vandaag lezen begint de omkeer, de tocht terug naar huis. Maar de beeldspraak lijkt het alweer minder over 'ons', over mensen te hebben, dan over de daden van de Eeuwige. De variatie op: 'hemel en aarde zullen vergaan, maar onze vriendschap blijft eeuwig bestaan' luidt hier: *verdorren zal het gras, verwelken een bloem, - maar het woord van onze God is eeuwig Zijn (laten en) doen*.' Nee nee, dat staat er natuurlijk niet, maar ik had ook hier behoefte aan wat eindrijm! Er staat*: ……maar het woord van onze God houdt stand in eeuwigheid.* Hierna volgt bij Jesaja het beeld van 'de goede herder'. Dat beeld kan Johannes goed gebruiken als hem gevraagd wordt: *'Wie bent u'*? M.i. hangt het ervan af met welke klemtoon die vraag wordt gesteld. Een onbevangen, nieuwsgierige vraag: 'Waar komt u vandaan? Waar bent u geboren?' Etc. Of de vraag met een vooropgezette bedoeling: 'Wie bent **ú**?' Johannes antwoordt maar weer eens met een citaat: uit de profetie van Jesaja 40:3 *'Ik ben de stem van een roepende in de woestijn.. maak recht de weg van de Heer'.* Tamelijk alarmerend. Johannes knoopt die 'rechte weg' vast aan een ander rondtrekkend mens waarvan hij dan ook nog zegt: *'midden onder u staat hij- van wie u het niet weet – die, na mij, komende is, voor wie ik niet waardig ben om zelfs maar de riem van zijn schoeisel los te maken!'* De kleur van onze illustratie vandaag is niet voor niets oranje rood. Met al die 'puisten' en 'blaren' bepaald een broeierig gegeven en akelig dreigend, ook voor de Tempeldienaren. Er staat bovendien: 'Ik doop *in* water' en niet: 'Ik doop mét water'. De zondvloed *in* het kerstkribje of *mét* het kerstkribje als dobberende ark? Met een hart te veel leren leven verlangt ook Michel van de Plas:

GRAS[4]

Ik heb mijn moeder honderd maal verloren.
In dromen; winters; aan een stenen stad;
aan andere kinderen, uit haar geboren;
en aan die vader, bevend liefgehad.

Maar honderd maal heb ik haar teruggewonnen:
languit voorover in gewoon groen gras,
dat ademde en zwoegde of onbezonnen
golfde als een lied en, golvend, eeuwig was.

Wees eindeloos, wees zacht, een en al armen.
Grasmoeder, moedergras, bevend erbarmen.
Achter ons staat de mensenhemel rood.

De wolken zeilen en de vogels zweven.
Leer me nog met een hart teveel te leven,
totdat ik weg kan in uw beider schoot.

We beginnen de dienst met Psalm 80. Na de uit Jesaja klinkt *Gez.315: 'Heb dank, o God van alle leven'* en na de verkondiging *Gez.528:'Omdat Hij niet ver wou zijn'*. Als slotlied wordt ons lied van Adventsverlangen gezongen: *Gez.433: Kom tot ons, de wereld wacht'.*

[4]Michel v.d. Plas: 'Gras' – uit: 'Edelman-Bedelman'- gedichten 1945-1955 uitg. A.A.M. Stols/J.P.Barth 's-Gravenhage 1960 p. 28

3e zondag van Advent, 'Gaudete' – Verblijd u!'
13 december'2020
vg: Ds. Bram Grandia
Lezingen: Jesaja 65:17-25; Johannes 3: 22-30

De litrgusiche kleur van de Adventszondagen is 'paars', de kleur van bezinning, schuldbesef en boete. Maar niet op de 3e zondag, dan wordt door het paars een flinke pot wit geroerd: daar wordt paars roze van. Mooi dat Frans Ort dat in Normandië op het verroeste metaal aantrof! Door die tekenen van 'afgeschreven zijn' zien we lichte plekken, met een beetje fantasie zelfs jong 'groen', in aanleg opkomen.
De profeet Jesaja heeft de laatste weken het begrip *zonden van het volk*, nog al eens laten vallen. M.i. zijn ze volgens Jesaja niet 'aangeboren' maar een kwestie van recht achterwege laten en onrecht doen. De profeet spant zich niet voor niks drie generaties lang in om duidelijk te maken wat een puinhoop de samenleving van mensen wordt als er niet naar de Eeuwige geluisterd wordt: ballingschap! Vandaag laat Jesaja de Eeuwige jubelen over de aanstormende nieuwe tijd. Mooi zinnetje: *'want de jonge man zal als man van honderd jaar sterven en de zondaar wordt pas als man van honderd jaar vervloekt!'*. Honderd jaar leven, het moet in de tijd van de Bijbelschrijvers nog een onvoorstelbare droom zijn geweest die zo goed als nooit uitkwam. Maar honderd jaar de tijd krijgen voor de omkeer van zondige daden….zó lankmoedig is de Eeuwige, zegt de profeet tussen de regels door. Dat wordt de komende decennia wel een 'dingetje' nadat we Bas Heine in gesprek hebben gehoord met wetenschapper Aubrey de Grey[5]. Nog even en er moet een flink stuk elastiek aan de lankmoedigheid worden vastgeknoopt: omdat we lijken af te stevenen op een leven van wel duizend jaar of meer, in goede gezondheid? Het Evangelie laat Johannes vertellen dat de schijnwerper inmiddels staat op degene wiens afgezant hij is. *'Hij moet toenemen en ik minder worden'*. Wie meent Gods lankmoedigheid te moeten verdedigen kan zomaar de dichter P.G. Witsen Geysbeek tegenkomen:

BOEKVERKOPERS VROOMHEID[6]
ENE LETTERLYK WAARE ANECDOTE

't Was God, die de aarde schiep' stond in het handschrift van
Een drukkenswaardige roman,
Die zekre boekworm uit zou geven.
De man was uittermate fyn:
'Gods naam in een roman!....Het mogt eens zonde zyn!...
Neen, neen, hy moet 'er uit: het waar' te grof misdreven.'
Dus dacht hy, ging op zyn kantoor,
Streek overal dien naam in 't handschrift door,
En stelde'er telkens 'hemel' voor.
Het boek, waarin, door zynen yver,
De 'hemel' toen onze' aarde schiep,
En iemant 'Hemel in den hemel! red my!' riep,
Verscheen in 't licht, en de arme schryver
Kreeg, daar hy boeten moest voor 's boekworms vroom bedryf,
De recensenten op het lyf.

[5] TV-uitzending - 20 mei 2015 2e aflevering in de zesdelige serie 'De volmaakte mens'.
[6] P.G.Witsen Geysbeek (1774-1833) in 'Dichten over Dichten'- Bloemlezing uit de Nederlandse poëzie uit de 19e en 20ste eeuw, verzameld door Atte Jongstra en Arjan Peters uitg. Uitgeverij Contact Antwerpen/Amsterdam 1994 pg 409

We beginnen deze dienst met Psalm 85. Na de stem van Jesaja stemt ons hart in met *Gez.766: 'Ik zag een nieuwe hemel zich verheffen'* Na de verkondiging wordt waarschijnlijk het Adventslied voor vandaag gezongen: *Gez 540: 'Verblijd u in de Heer te allen tijd'*. Rond de collecte wordt het Koraal van Johan Sebastian Bach gezongen *'Wie soll ich Dich empfangen'(Gez.441:1)* en als slotlied staat voorlopig *Gez.452: 'Als tussen licht en donker'* genoteerd.

4e zondag van Advent, 20 december 2020
vg: Ds. Frans Ort
Lezingen: 2 Samuel 7:4-16; Lucas 1:26-38

Lucas stuurt vandaag de engel Gabriël precies op tijd naar Maria om de geboorte van Jezus aan te kondigen. Nou ja….de tijd tussen vandaag en de diensten van kerst over een dag of vier, veroorzaakt wel een razendsnelle zwangerschap. Maar zo gaat het nu eenmaal in verhalen. Maria sputtert eerst tegen: *'hoe zal dit zijn, daar ik geen man beken*?' Gabriël weet raad: *'heilige geestesadem zal over je komen, kracht van de Allerhoogste zal je overschaduwen; daarom zal wat gebaard wordt heilig genoemd worden, zoon van God;'* Ineens valt op: '*wat gebaard zal worden'* en niet: 'wat jij zult baren'. Zijn de Schriften dan toch onpersoonlijker, algemener, dan wij graag zouden willen? De verbijstering van Maria wordt er niet kleiner op, zeker niet als de 'Annunciatie', de aankondiging door Gabriël, niet uit één maar uit twéé, bijna onmogelijke zwangerschappen blijkt te bestaan. Tante Elisabeth heeft nooit kinderen kunnen krijgen. Ze begint aardig op voormoeder Sara uit Genesis te lijken. *'Opgehouden is het te geschieden aan Sara naar de wijze der vrouwen.* En: *Dus lacht Sara in haar binnenste en zegt: nadat ik versleten ben zal mij nog wellust geschieden?- en mijn heer is oud geworden!'* In Genesis 18 zijn er drie gasten op bezoek waarvan er een spreekt met de stem van de Eeuwige. *'Is voor de Ene een woord te wonderlijk?-* Maria wordt misschien niet zozeer overtuigd door de engel Gabriël, maar juist door dat oude verhaal: als dáár niets te wonderlijk is geweest voor de Eeuwige, ja dán……Tante Elisabeth is al zes maanden zwanger zegt Gabriël: de tijd dat dat vast al aardig te zien is. Persoonlijker wordt het niet. Verteller Lucas laat ons in het ongewisse over de verdere zielenroerselen van Maria. Die ontkomt kennelijk niet aan het beamen van de roeping: '*mij geschiede zoals door u gezegd!'* Waartoe leidt die roeping dan? De profeet Samuel vertelt hoe het zit: *'als 'een koning waar de Ene nu een 'huis' voor maakt, die weer een huis (van cederhout) zal maken waar de Eeuwige in kan zetelen'* Zo en nooit anders is het: de ENE kan niet zonder de ander: *je troon zal wezen: vaststaand tot in eeuwigheid.* Op de afbeelding van vandaag vertoont de roestende rust de nodige opwinding! Het ongeordende van onze overdenkingen als bruine vlekken op de gelige ondergrond, hier en daar schemert er wonderlijk 'groen', van boven af tot beneden aan toe: misschien wel vleugelslagen van Gabriël, aankondigend een boordnodige, aangename tijd. Maria's aanvechting krijgt de stem van de dichter Adriaan Morriën:

ANNUNCIATIE[7]

In deze herfst kreeg ik het eerste teken
van zijn leven in mijn adem en bloed.
Ik ben zo bang dat ik van hem zal breken
wat volmaakt van wezen wezen moet.

Ik ben zo bang dat hij uit mijn verlangen
straks in dit huis en in dit licht zal zijn,

[7] Adriaan Morriën – 'Hartslag' (1939)

onherstelbaar mens, door mij in pijn
en twijfelzucht tot sterflijkheid ontvangen.

’s Nachts lig ik in een stilte die niet van mijzelf is,
geen willoosheid maar een zachte ontsteltenis
als het geluid en de beweging van wind.

Door het venster zie ik de zwarte daken
straks aan het geheim van de hemel raken
zoals ik raak aan het geheim van mijn kind.

We beginnen de dienst met *Psalm 19.* Na de lezing uit de profeet Samuel klinkt *Psalm 132, 1.2.3. en 1.,* Na de verkondiging hoort u *Gez. 438: ‘God lof! Nu is gekomen Gods aangename tijd’* en als afsluiting *Gez. 439: ‘Verwacht de komst des Heren’*.

Ada Waalboer

****

bij de afbeeldingen op de liturgie: Deïsme

DEÏSME
De mens is voor een tijd een plaats van God.
Houdt geen gelijkteken nog iets bijeen,
dan wordt hij afgeschreven op een steen.
De overeenkomst lijkt te lopen tot
deze voleinding, dit abrupte slot.

Want God gaat verder, zwenkend van hem heen
in zijn miljoenen. God is nooit alleen.
Voor gene kwam een ander weer aan bod.

We zijn voor hem een vol benzinevat,
dat hij leeg achterlaat. Hij moet het kwijt,
al de afval, met zijn wezen in strijd.

Sinds hij zich van de schepping onderscheidt,
gingen wij dood en liggen langs het pad,

wanneer niet Christus, koopman in oudroest,
ons juist in zo'n conditie vinden moest;
alsof hij met de Vader had gesmoesd.

Gerrit Achterberg

****

bevestiging nieuwe ouderling

Op Tweede Advent, zondag 6 december, hopen wij Martha Ruth Berkhof te kunnen bevestigen als nieuwe ambtsdrager in ons midden. Er waren de afgelopen periode geen bezwaren ingediend tegen haar bevestiging (dat is een kerkordelijke verplichting om dat te vragen aan de gemeente), daarom zijn wij zeer verheugd om haar in de dienst te kunnen bevestigen. In de vorige Nieuwsbrief hebt u een artikeltje gelezen waarin zij zich voorstelt. Dan weet u ook dat zij in Arnhem woont en in verschillende gemeenten verschillende functies heeft gehad. Daarnaast was zij werkzaam in het bestuur van De Biesdel. Natuurlijk zal het niet goed mogelijk zijn om haar na de dienst geluk te wensen, maar toch hoop ik dat we met in achtneming van de corona-afstanden Map Berkhof van harte geluk mogen wensen met haar bevestiging.

****

vanuit de diaconie

Het nieuws meldt ons af en toe over de humanitaire ramp die zich in Jemen voltrekt: honger, honger en nog eens honger. Daar willen en mogen we als diaconie niet onze ogen voor sluiten. Wij besloten daarom als diakenen om een eenmalige flinke gift over te maken op de bankrekening van de Protestants Christelijke Stichting ZOA die zich bezighoudt en inzet voor het lenigen van de hongersnood in Jemen.

Dat is voor kinderen ver weg. En voor kinderen dichtbij doen we een substantiële gift aan jeugddorp De Glind, waar we regelmatig en al jarenlang voor collecteren. Deze grotere gift is bestemd voor het bewoonbaar maken van een gezinshuis van de Rudolph Stichting. Daar kunnen beschadigde kinderen veilig opgroeien. Deze Rudolphstichting zet zich in voor uit huis geplaatste kinderen. De stichting zorgt ervoor dat de kinderen een kans krijgen op te groeien in een gezin én in een stimulerende leefomgeving. Dit wordt gerealiseerd in jeugddorp De Glind, waar ruim 120 kinderen een veilig thuis vinden in de 28 gezinshuizen die verspreid staan over het dorp. Eén van deze huizen is verouderd en niet meer van deze tijd. Het echtpaar dat jarenlang het gezinshuis runde, is met pensioen gegaan. Voordat nieuwe gezinsouders hier weer een thuis van kunnen maken, moet er veel aan het huis gebeuren. Het huis wordt toekomstbestendig gemaakt en de kinderen kunnen er in geborgenheid opgroeien. De diaconie van Rozendaal heeft besloten om een gift van 2500 euro te doneren aan dit project.

Namens de Diaconie, Miep Dijkhuis

****

collecterooster december

Zondag 6 december : voor het diaconaat; deze collecte is bestemd voor bijvoorbeeld de bloemen en kaarten met de groeten, directe hulp voor noodgevallen en koken bij *Het Kruispunt* in Arnhem.

Zondag 13 december : voor de stichting STRAK Noodfonds. De Stichting STRAK is een sociale vraagbaak voor Rheden en Rozendaal, hulp voor mensen die het niet redden, zowel sociaal als financieel.

Zondag 20 december : De Herberg in Oosterbeek; de Herberg is een pastoraal, diaconaal centrum. Wie hulp zoekt bij verdriet en tegenslag kan daar een dagprogramma volgen en er 3 weken gast zijn. Men kan er ook in retraite gaan als men in alle rust wil nadenken over het -eigen- leven; wie meer wil weten: www.pdcdeherberg.nl

Kerstavond 24 december : de traditionele collecte voor 'Kinderen in de Knel', een project van KIA; de naam zegt al waarom het gaat en wij roepen op om - weer- royaal te geven

Kerstmorgen 25 december : Stoelenproject Arnhem; in deze tijd kunnen daklozen er een nacht onderdak krijgen; het begon met een nacht op een stoel, vandaar de naam, maar gelukkig zijn er inmiddels matrassen gekomen; na een sober ontbijt volgt dan weer het 'straatverblijf'(!)

Zondag 27 december : voor Kayamandi, ons project in Zuid-Afrika ; bij de vorige collecte is er in de dienst iets over verteld. Één ding daaruit: de enige maaltij bestaat uit 2 (!) boterhammen per kind, met pindakaas en dat zegt wel iets over de urgentie van dit project en over de noodzaak van onze steun.

U begrijpt dat de nood wereldwijd hoog is en dat wij zo veel mogelijk projecten willen steunen. Terwijl er in deze coronatijd aanzienlijk minder geld binnenkomt via de zondagse collectes. Vandaar de dringende oproep uw bijdragen over te maken naar de bankrekening van de Diaconie!

Namens de Diaconie Ans van Dijkhuizen

****

actie Kersttas - anders dan anders

Het is weer de tijd om aandacht te vragen voor de jaarlijkse Actie Kersttas, die al vele jaren in de gemeenten Rheden en Rozendaal wordt georganiseerd. In de dure maand december verzorgen wij een extraatje voor diegenen die van een minimuminkomen moeten leven.
Nu de economische gevolgen van de coronacrisis steeds zichtbaarder worden, o.a. door ontslagen en faillissementen, wordt de doelgroep van de Actie Kersttas ook groter. Dus doen wij ook dit jaar weer een beroep op u.
De actie wordt georganiseerd door DIANA (het Diaconale Netwerk Armoedebestrijding in de gemeenten Rheden en Rozendaal), waarin de kerken van deze gemeenten zich georganiseerd hebben. Samen met de Stichting STRAK (voorheen Mensen in de Bijstand).
Door de corona wordt de actie nu vanzelfsprekend anders georganiseerd:
U hoeft de boodschappen niet naar de kerk te brengen, want die zamelen dit jaar niet in. **In plaats daarvan** wordt nu van u gevraagd om uitsluitend een financiële bijdrage te leveren en dat kunt u doen door storting van uw bijdrage op: NL82ABNA 0503 2315 92 t.n.v. de Stichting Strak en onder vermelding van 'kersttas'.

Namens de Diaconie, Ans van Dijkhuizen

****

diaconieproject met onze buurgemeente Velp

SOS Kayamandi

Op de foto staan twee pleegmoeders uit Kayamandi in Zuid-Afrika, ons gezamenlijk diaconale project Velp/Rozendaal, tijdens het feest van het 10 jarig bestaan van de weeshuizen; ze hebben prachtige traditionele kleding aan.
In dit stukje leest u over de belangrijke taak van de pleegmoeders.
Want het is zeer belangrijk om de weeskinderen een liefdevolle pleegmoeder te geven. De kinderen moeten zich veilig, gehoord en geborgen voelen, kortom ze moeten een veilig thuis hebben.
De pleegmoeders worden geselecteerd door maatschappelijk werkers van de stichting Home from Home, vaak zijn deze vrouwen zelf moeder van volwassen kinderen en sommigen zijn al oma.

Dus ze hebben genoeg ervaring, de meesten zien dit werk als een roeping, de kinderen worden christelijk opgevoed.
Er wordt iedere dag uit de kinderbijbel gelezen en elke zondag gaan zij samen naar de kerk.
De pleegmoeders krijgen een goede begeleiding door Home from Home, waar zij met vragen altijd terecht kunnen.
SOS Kayamandi hoopt nog vele jaren de weeskinderen met hun moeders te kunnen steunen! Wilt u meedoen, en natuurlijk wilt u dat, dan kan dat in de diaconiecollecte van zondag 27 december; ook kunt u overmaken via het rekeningnummer van de diaconie Rozendaal: NL16 INGB 0000 933 939, o.v.v. Kayamandi 27/12.

Namens de werkgroep, Wil Both

****

vanuit het College van Kerkrentmeesters

In de week van 16 t/m 30 januari 2021 wordt weer de jaarlijkse actie Kerkbalans gehouden. In deze week zullen onze vrijwilligers weer bij u langs komen om de betreffende enveloppen af te geven, uiteraard op 1,5 m!
De jaarlijkse inspectie van onze kerk heeft geen bijzondere punten naar voren gebracht. Omdat er voldoende onderhoud wordt uitgevoerd omschrijft de Monumentenwacht ons pand als volgt:" De constructieve toestand van het gebouw is goed. De onderhoudstoestand is redelijk". De belangrijkste zaken die onderhoud behoeven zijn de zolderramen en deels de ramen van de zuidgevel (schilderwerk 2020/2021), herstel van metsel- en voegwerk (2021), herstel/vervanging louvres (2020), vervolg conservering muurschildering (deels in 2021) en herstel klinkerbestrating ter plaatse van de woningen (2020).
De afgelopen jaren hebben wij al diverse maatregelen genomen om ons energieverbruik te reduceren en dit heeft zeker al vruchten afgeworpen.
Wij zien nog verdere mogelijkheden om ons elektriciteitsverbruik verder te reduceren middels de plaatsing van 18 zonnepanelen op de berging aan de zuid-oostzijde van het pand. Op deze wijze behoeft het dak van de monumentale kerk niet belast te worden en kan de bekabeling tussen de panelen/omvormer en de meterkast geheel ondergronds plaatsvinden.

Namens het College van Kerkrentmeesters, Hans Rexwinkel

****

vanuit de K.I.K. - 16 december: film in de tuinkamer

Tenzij nieuwe coronamaatregelen dat onmogelijk maken, bent u woensdagmiddag 16 december om 14.30 uur weer welkom in de tuinkamer voor onze maandelijkse filmvertoning. We draaien The Post, een boeiende film uit 2017 over het waargebeurde verhaal van de openbaring van de 'Pentagonpapers'. De Pentagon Papers waren geheime documenten over de Vietnamoorlog. Als Daniel Ellsberg tot de ontdekking komt dat het Amerikaanse volk wordt voorgelogen, staat hij voor een enorm dilemma: het openbaar maken of het verzwijgen in het belang van de nationale veiligheid. Katharine Graham, Amerika's eerste vrouwelijke krantenuitgever van The Washington Post, zet samen met haar (hoofd)redacteur Ben Bradlee alles in het werk om de documenten te publiceren na te zijn aangeklaagd door de regering Nixon.

Meryl Streep speelt een indrukwekkende rol als krantenuitgeefster en Tom Hanks als hoofdredacteur in deze film van Steven Spielberg. Beide acteurs en de regisseur werden genomineerd voor een Golden Globe, maar kregen hem helaas niet.

Namens de KIK, Erik Kool

****

vanuit de tuincommissie

Het tuinseizoen loopt op zijn eind. Uw tuincommissie is dit jaar weer druk bezig geweest: bomen en struiken planten en verplanten, snoeien, planten scheuren en herplanten in de nieuwe bloemenborder , compost opbrengen, duizenden zaailingen van beuk, tamme kastanje en esdoorn uittrekken, en veel water geven. En de afgelopen weken blad bijeenharken en de paden en het terras onkruidvrij maken.
Voor onze commissie is de winterstop ingetreden; we kunnen terugkijken op een intensief tuinjaar met een mooi resultaat. Op de foto de amberboom in herfsttinten met een ondergroei van witte judaspenning.

De tuincommissie, Niesje Verheij, Ine Bruins, Herman Schoenmakers, Co de Bruijn, Erik Kool

****

aandacht voor een bericht van Amnesty International

In verband met de coronamaatregelen wordt u maandelijks de mogelijkheid geboden een online petitie (of een e-mail) te versturen. Net als bij de papieren petitie vult u uw (voor)naam en woonplaats in. Ook wordt gevraagd naar uw e-mailadres. Dat wordt alléén gebruikt ter bevestiging van uw deelname en komt dus niet bij derden terecht. Via onderstaande link komt u op de pagina van de schrijfactie.

Verenigde Staten: Stop de executies!
Sinds juli jl. zijn er onder de huidige regering voor het eerst in bijna 20 jaar weer federale executies uitgevoerd. Op korte termijn zijn er nog eens drie gepland. Al 22 Amerikaanse staten schaften de doodstraf af en in elf andere staten wordt die al meer dan tien jaar niet meer uitgevoerd.
U kunt per mail de procureur-generaal van het Ministerie van Justitie in de USA oproepen af te zien van de nog geplande executies. Zie https://www.amnesty.nl/forms/urgentaction-vs-executies-update
Namens de Amnesty International groep Velp- Rozendaal,
Gerda Eulink

****

boek van Jaap van Dijkhuizen

De afgelopen week verscheen de poëziebundel *Oden aan het Ongerijmde* van Jaap van Dijkhuizen. Allereerst wens ik Jaap van harte geluk met de verschijning van (áls ik het goed heb) zijn zesde bundel. Het schrijfplezier en de gedrevenheid die hem kenmerken, zijn ook in deze gedichten weer duidelijk terug te lezen (en te horen: Jaaps poëzie moet je eigenlijk hardop lezen). In de aankondiging stond de volgende tekst, die ik graag aan u doorgeef:

De wereld wordt in deze gedichten als het ware omgekeerd: een speelse en beeldrijke afrekening met de illusie dat alles tel-, meet- en vooral maakbaar is. Het uitgekiende rationele verklaren der dingen wordt vervangen door een soort 'voeldenken'. In een aantal situaties, toestanden, emoties en ervaringen legt de wereld van het logische, rationele denken het steeds weer af tegen de onweerstaanbare kracht van de droom, het absurde, het sprookje en de vindingrijke fantasie. En zo komt een wel heel kleurrijke 'werkelijkheid' aan het licht. Die boeit van het begin tot het einde.

****

boek: aanrader?

Stel je voor: je zit als bruidspaar in de versierde en glimmende auto waarmee je naar de kerk toe rijdt. De chauffeur zet nog even de radio aan: 'voor de files, je weet maar nooit!' Er waren geen files, wel een ingelaste nieuwsuitzendingen die uitvoerig bericht over een grote hoeveelheid straling die over dit deel van de wereld wordt gemeten: 'zeer waarschijnlijk afkomstig van een reactor in de Sovjet Unie.' Zo verging het Jolande en mij op die dag eind april 1986. Sindsdien volgt de ramp in Tsjernobyl ons altijd weer met de wat dubbele herinnering aan een stralende dag… Na het zien van de uitermate indringende miniserie *Chernobyl* stuitte ik op een boek dat ik onder uw aandacht wil brengen. Het betreft een boek van de Nobelprijswinnaar Svetlana Alexievich met als titel *Chernobyl Prayer*. In een uitstekende Engelse vertaling doet de schijfster verslag van wat ooggetuigen en betrokkenen haar vertelden. In een uiterst sobere (en zeer leesbare) taal brengt zij de gebeurtenissen tot leven van die periode tijdens en na een van de grootste kernrampen ooit. De kracht van het boek zit in de vele verwoordingen en verhalen van 'gewone mensen', vaak met hart en ziel verknocht aan de plek waar zij leefden en soms bleven leven. Hun confrontatie met de grootste kernramp tot dan toe in combinatie met de soms onbeholpen maatregelen die daarop volgden, maken dat je door blijft lezen. Ik was al 'verkocht' na het lezen van het bloedstollende openingsverhaal over de zwangere vrouw van één van de brandweermannen. Wie dat gelezen heeft, zal dit boek niet meer loslaten - ook niet als de laatste pagina is omgeslagen.

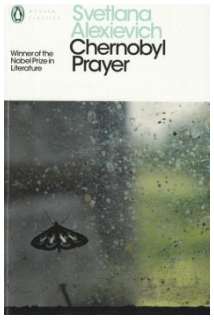

****

vooraankondiging: boekje *Bezieling*

In de afgelopen tijd is begonnen met het maken van een boekje over wat ons bezielt om gemeente te zijn. Omdat we in de coronatijd leven en omdat we elkaar minder goed kunnen ontmoeten, ben ik aan de hand van gedichten, teksten, muziek, liedteksten, schilderijen en (veel) glaskunst begonnen met een verwoording te schrijven over wat ons bezielt in Rozendaal. Het boekje zal een negentigtal pagina's bevatten, steeds op de linkerpagina een afbeelding en op de rechterpagina een bijbehorende tekst: soms een gedicht, een lied, een beeldmeditatie. Er staan bijdragen in van Jaap van Dijkhuizen, Frits Koning, Madelon Beekhuis, Theo Berendsen, Diederiek van Loo, Sytze de Vries, Andries van Rossem, Joke Brandsma, Bert Beekhuis, Leendert Meermans, Gerda van den Bijllaardt en mijzelf. Daarnaast is er veel te zien aan de hand van kunstwerken die met onze kerk samenhangen of waarover ik de afgelopen jaren heb gepreekt (of cursussen gegeven). We zijn nu nog in de ontwerpfase, maar het is de bedoeling om het boekje begin maart te presenteren in de tuin van onze kerk. In de kerkenraad is daarbij afgesproken dat het boekje ook een eerbetoon is aan onze overleden scriba, Gerda van den Bijllaardt. Op de voorkant van deze Nieuwsbrief zag u een foto die niet met Rozendaal te maken heeft. Of toch? Het is een foto van een groot glas-in-loodraam uit de kerk van Neviges (D.); het is een gestileerde roos door Gottfried Böhm. Het ligt in de bedoeling om het boek te verspreiden onder onze eigen gemeenteleden. U kunt het te zijner tijd tegen kostprijs bestellen. Maar daarover berichten wij u later meer.

De kerkenraad vraagt uw aandacht voor het volgende. Bij het maken van de Nieuwsbrief wordt nogal wat werk verricht. Het opstellen ervan is deel één, maar daarna wordt het ook geprint en bij een aantal gemeenteleden bezorgd. De service rond schrijven, rondzenden, printen en bezorgen, is kosteloos. Wij zouden u echter willen vragen om uw waardering voor de Nieuwsbrief mogelijk vergezeld te doen gaan van een gift aan de diaconie: de diaconie zal het geld daarvoor bestemmen voor het project dat we dit jaar (samen met Velp) ondersteunen: de Stichting SOS Kayamandi. Deze stichting zet zich in om kinderen in de township Kayamandi op school van een deugdelijk ontbijt te voorzien. U kunt uw gift overmaken op bankrekeningnummer **NL16 INGB 0000 933 939** t.n.v. de Diaconie Protestante gemeente te Rozendaal. Dank u wel!